

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese in tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretialu pentru Ostrunguri'a: pre anu
6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu
4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte siodeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se transmite la
Redactiunea direginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. taese timbrale.

De la capulu locului

invitamu pre onorabilulu publicu, sà binevoésca a-si reinnoi abonamintele sele
pentru diurnalulu nostru „Gur'a Satului“, cà-ci stamu in pragulu
semestrului alu II-le.

EDITUR'A.

Ce aru face ast'a lume?

Ce aru face ast'a lume
Si cei ticalosi cu nume,
Déca *stele, cruci*, n'aru fi:
Óre ei s'aru tarei?! . . .

Spune-mi draga tieraneutia,
Ce aru face-o eoconitia,
Rumenele de n'aru fi:
De rusine-ori n'aru perí?! . . .

Nóptea cea infiorata,
Si cu hoti calea 'ncarcata,
Cu *fug'a* de n'ai scapá:
Óre nu te-aru desbracá?! . . .

Junele ce patimesce,
Cà-ci dreptatea-o partinesce,
Candu *sperantie* n'aru nutri:
La *Vatiu* óre n'aru perí?! . . .

Spune-mi, tier'a unгурésca,
Stapanirea nemesiésca,
Renegati déca n'aru fi:
Óre càtu aru mai domni?! . . .

Partid'a nationala,
Care-atàt'a-si face fala,
Déca *numele-i* n'aru fi:
Óre dins'a-aru mai trai?! . . .

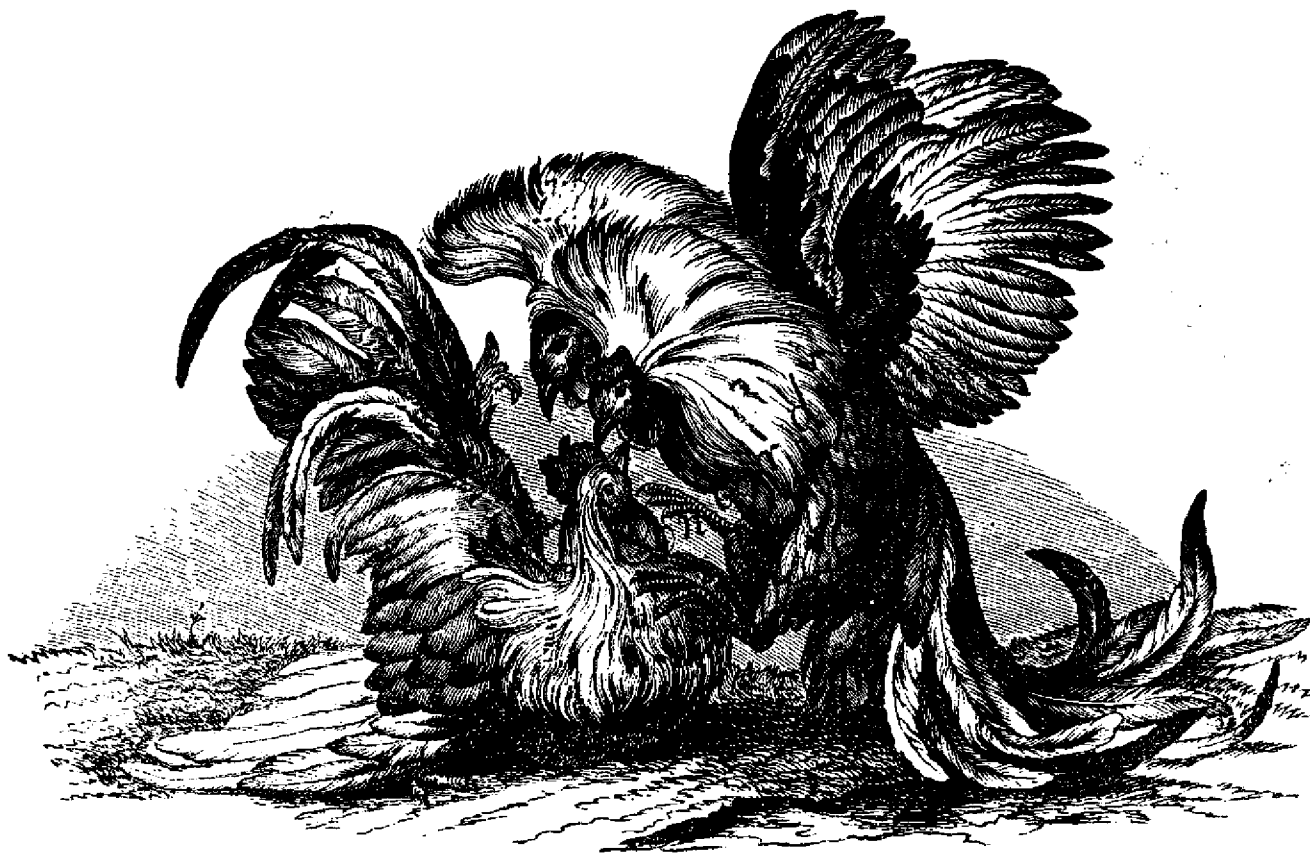
Domnii nosti, cari au parale
Si-i dau pe dobanda mare,
Jidovime de n'aru fi —
De ei Dómne tristu aru fi! . . .

Limb'a nóstra romanésca,
Dulce ca cea angerésca,
Romancele de-o-aru iubi:
Strainele n'aru perí?! . . .

Spune-mi apoi. Andrasielu,
Ce-aru face dragulu de elu;
Ticalosi de n'ar' aflá:
Óre nu s'aru cam cará? . . .

Dar' eu, ce pe ast'a lume
Inchinnu tóte la-alu teu nume
Natiune. de-ai perí —
Óre eu asi mai trai?!

Activitatea partitului nationale d'in Aradu:

Conducatorii se capacitésa unii pre altii despre tienut'a partidei facie de instalarea fõispanului Otielu, spre a dá publicului esemplu celatante despre solidaritatea loru adevveratu nationale...!!

IUPITE FASINE BĂGALA!

Iarta la miuc ca se scri io la Tumitá sie zasio la inim'a meu.

Iel ieste timp patrin, tachind io pemerecitu, che a fost zeitung sie fasie elume, si chiama pa iel „Cúrasadului," tot patsiogorestsie pa nost fracele Húngerich. Io tot tacut, si tu fácut nimig, bentruche io cusietat, las se fasie 'n goló alt-sinefá Brótest. Tar tupasie io fasút che toti tasie, cum un múti'a: io musai acum se casca cura se fase la tine bágunsáma.

Spúne la mine túmita fásine Bágala: te sie fasio tungolo un asia larma in ela „Cúrasadului“? Te sie nu blasie la foi te Rechirung nost? te sie foi tot stricá in cúra mare che túalisma nost pasa pe foi, pasa la serb, si pasa pe tot gare nu iesti húngurile si nemtiule?

Fasine! crete pa mine iel nu ieste átafarat.

Si tu chind spune goló mai untata un asia mínsiun: io mersiem la P e s t h si fasiem la Tu nitá *Press-protes* caso mersi ungoro la Vatz! Sti io sine fatie pa foi se tot fasie plumsorele. Ela ieste Poba parinchele fost, care tot spune la foi se mersie 'n golo, se dusi 'n coasi, se fasie hast'a, se ligrá haiá, numa case fasie 'n golo dúlburare si nerunduniata la tiara. Tar nu fasie nimig io cunosite pa Poba parinchele Vandelig'a fost, chind io mersiem la iel Mai'a*): io spunem mune la Poba paringhele Vandelig'a, sie dulburare fasieti foi; io mai gunóstsie si pa Poba paringhele *Migulaie* dela Bot-gorie, unte io coperit pa iel un stal te vacale cu tresnet**) si facut ungoró un fundun'a cu chirling afiant, cu aba pun. Tar io poti se zisie, che asiá un Poba Paringhele io numai fasut, asia te pun; asie se forpésce rumunesece mai pine cum un Schulrat a fost. Asiá un fatiator asiú fi pun la foi, ca se stupá la foi curele! Tartache foi nu tasieti: cum io spus la tumitá, io fasiem la tine Presz-prozes, ca se mersie 'ngoló hallo marsch la Vatz; aboi ungoro io seim che Pista infátie pa foi se tásieti cum hola *Borutiu, Roman si Milichtisch*.

*) „Mai'a“ in limb'a svabésca insémua: „a face vodiat'a.“ *Colegatorindu*.

**) Nu cumva „tresnia“ némtiule? „Gara Sabulai.“

Si bunatunsi spune 'ngoló 'a tomisior'a *Dreng'a* si *Fleug'a*: tiuc mun'a meu la iel, si inchinasiun a meu la bate *Cur'a Sadulai*, „'a vrátele *Dond'a* si *Mond'a*, si se nu fi munios bentruche io scris asia grob la tumitá, che io táia scris asiá, che io iupeste pa tine si frea se rumunie la tine

Fasin gretinsios:

Max Dudtsachfeifermachermeister.
Agoperitór cu tresnet de gase.

MEDITATIUNI FILOSOFICE.

4.

Nai'a natiunei numai eu o potu conduce la malu, Nu ve mirare-ti dara cá sum „providentialu“!

5.

Anim'a DE Si-mi spune: cá NU-e bine si cá nu l'a doritu pre elu:

Totusi intieleptiunea-mi cea 'nalta mi-sioptesce: taci, si te 'inchina lui Otielu.

6.

Botédia-ti 'nainte prunculu, dá-i nume cumu a facutu si IONE. — SCUipa-lu de Satan'a, si-lu inchina lui Domnedieu:

Mai *tardiu* apoi, déca vei poté, spune-i, cá nu-lu recunosei si cá nu est'a-e baetulu teu...!

CIGURI-MIGURI.

Audindu *Carolu* d'in Romani'a, cumu-ca unchiulu seu pregatesce o intrare triumfale in Berlinu, neci elu nu voiesce sá remana mai pe diosu, ci se pregatesce si elu pe atunci cu o fuga grandfósa d'in Bucuresci — spre Berlinu.

Diariulu magiaru „*Ellenör*“ d'iu *Pest'a* aturisece pre toti ospetarii de acolo, cari nu voru tinea in ospetariile loru carti de bucate — magiare — Vai de voi caletoriloru straiini, deca nu ve-ti sef limba lui *Atilla* si nu ve-ti sef ce-e — *papricasintu!* . . .

Candu unii Logosieni, — caror'a li rumpe ap'a casele si cari se inneca in imal'a de pe strade, — se vaeta câte o data in gur'a mare asupr'a nepasarii pretorelui de acolo, si sunt indrumati de altii să taca, că-ci si paratii au urechi; — mai bine aru fi să li spuna: că si **urechile preturii au parati**, pr'in cari nu potu să strabata vaietarile loru.

La ospetulu de instalare a lui *Otielu* d'iu *Aradu*, intre bedinterii lui, cari impartiea „*Speis-zettel*“ pe la popii romani, dar' cari nu le primiu, am vedintu si pre slugabiraulu — *Hal* (m: ieu! d'iu *Balea*). — Bravo *Hal* (m: ieu! fi numai luciu si mai departe, că-ci asià poti ajunge — *Cour diner*.

Partid'a nationala romana d'iu com. *Aradu* si-are trei conducteuri. Dnoi facura pre ajutantiu lui *Otielu*, era nau ala treilea pre unu *Kaiserlicher chevallier*.

TRÉNC'A SÌ PLENC'A.

T. Serace soruicele nòstre d'iu Parisu, cumu le ucisera draga tiranii barbati d'iu Versailles.

F. Ba, nu barbatiu de la Versailles soro, ci misicii dela — **Sedanu**.

T. Vedintu-ai draga productiunele escamoterulu **Mehai**.

F. Vedintu — la *Logosiu*.

T. Si cumu ti-au placutu?

F. Am vediatu pr'in birturile praternulu d'iu Vien'a mai bune.

T. D'apoi că „*Alföld*“ si „*Arader Zeitung*“ ilu lauda grozavu.

F. „*Alföld*“ si „*Arader Z.*“ si-voru avè motivele loru.

T. Ce motive? —

F. De-abuna sèma vre-o logia gratuita, ori vr' unu bacsisiu bunu.

T. Va să dica **Mehai** e . . .

F. unu siarlatau, care sub nume de „*franceau*“ si en ajutoriulu altor'a jafuesce pungele publiculu.

TAXD'A SÌ MAND'A.

T. Vedi, acum'a sciu, de ce a denumitu guvernulu magiaru d'iu *Pest'a* pentru comitatulu *Aradu* de fòspanu pre *Otielu*.

M. De ce?

T. Ca să nu auda vaietele romaniloru de pr'in comitatu.

M. Va să dica, că romanii să nu-si uite proverbiulu loru, care suna că: „**insedaru bati tóca la urechi'a s i.**“ —

T. Dreptu e că la *Logosiu* este un'a móra mare cu masina?

M. Si inca ce masina, care face minuni!

T. Ce minuni?

M. Sà vedi numai câtu de frumosu si iute rumpe mai tóte casele din *Logosiu* romanu!

T. Si stapanirea concede asià ceva?

M. Stapanirea la noi sunt jidovii, cari deodata sunt si proprietarii morii.

VERSURE POPORALE ROMANE IN LIMBA LUI ATILLA, TRADUSE PE ROMANESCE.

Nani, nani flacskám,
Dragulu mamei Jozsikám;
Cà mam'a te-a leganá,
Si mam'a te-a descantá,
Sà te faci unu romanu mare,
Ca cutare si cutare . . .
Sà taci candu ne-aru atacá,
Sà te laudi in fói'a ta. . .
etc. etc. etc.

Cucové'ua Tietinului

(IN BUCOVINA).

13.

O INTREBARE.

La acelu „*Muresianu*“ si „*amiculu seu Presiedinte*“ (cari cu misterios'a-li manevrare, nu sciu, la — ce feliu de bursa, manevrara si mai multe „*mi*“ ale natiunei, contribuite pentru festivitaea d'iu *Putn'a*) de e aice urmatoriulu „*Es'a-pentametr*“ proprie — metricu, seu póte că inca totu nu — ajunge de a fi potrivitu marimei fraudinlui, ceea! prosodiei respective; inse *Dómne feresce!* nu cumvá cu oresicare aplicatiune la bravele fetiele loru, ori póte că — amu sci, de ce proprie sà „*amanà*“ festivitaea dela *Putn'a*, căci udeca, de-aceea, că banii contributi, erau batuti la — ceea! depusi la bursa. . . . Iata si „*Es'a-pentametrulu*“:

„Negru si-uritu ve 'mferédia négr'a si-urita-vi fapta:
Cele mai negre-anatemi, numele vostu a 'multitu!“

In ospetari'a

La „*Grosse Mass.*“

X. — **Kellner!** unu pocalu de bere.

Y. — **Poftimu.**

X. — Cumu tu frate in ast'a stare?!

Y. — Cu permisiunea dlui **prof. primariu** frate.

X. — (In lateri). Asià nu e mirare de preotulu d'iu

Gruni.

Sentinel'a dela barier'a Bucuresciloru.

Stài! cine esci?

— Ciocoiu. —

Semnalulu?

— Fanariotu. —

Parol'a? . .

— Nemicirea tierci. —

Pasa in lontru!

➔ Mircea B. Stanescu dilele aceste reintornandu de la Italia si de la Pest'a a casa la Aradu, unde va petrece pona la toamna, ce se voru redeschide siedintiele dietei. — toti aceia, cari au de a face de

Proprietarii, editorii si redactorii dirigitie: **Mircea B. Stanescu.** — Girante (redactorii) respundietorii: **Basiliu Petricu.**

R U B L I C A M X Y N X

1877 SZ.

1-3

Arverési hirdetmény.

Csanádmegye tkvi hatósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Bozgan Illésnek, mint Bragyan Mariuca engedményesének, Bosnyák Posnyák Gyura elleni végrehajtási ügyében a battonyai 1469. sz. tjkbe Antolik Mihály tulajdonaként bejegyzett 939. népsor számu házra, Battonya községe házánál megtartandó árverési határnapokul 1871. évi Julius 17-ik szükség esetében 1871. Augus. 17-ik n. d. e. 9 órája azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a második árverési határnapon a megjelölt ingatlanság becsáron alól is a legtöbbet ígérő lefog ütteni; kikiáltási ár a becsár; árverelni szándékozók kötelesek a becsár 10%-jét bánom pénztől letenni; köteles vevő a vételár fele részét 2 hó, másik fele részét 4 hó alatt, a leütés napjától számítandó 6%, kamataival együtt a tkvi hatóságnál lefizetni; köteles a k. kincstári illetéket a vételáron felül sajátjából fizetni; vevő a vett birtoknak az árverés jogerőre emelkedése után birtokában lép, s joga leend magát a birtokba bíróilag behelyeztetni, de a tkvi átírás csak a feltételek teljesítése után fog elrendettetni; az árverési feltételek nem teljesítése esetére, vevő kárára és költségére új árverés lesz eszközésben vehető.

Egy uttal felhivatuk mindazok, kik a fentebb tüzeteseh megjelölt ingatlanságra tulajdoni, vagy más igényt érvényesíthetni vének, hogy igényes keresetüket a hirdetmény közzé tételének utolsó napjától számítva 15 napok alatt, ezen tkvi hatóságnál jeientsék be, különben azok a végrehajtás folyamat nem gátolvan, egyedül a vételár fölőslégére fognak utasittatni.

Kelt Csanádmegye tkvi hatóságának Makón 1871. Jun. 10-én tartott üléséből.

Petrovskzy Mihály s. k.
tkv. vezető.

Prinindu urmatori'a epistola, cu bucuria o danu publicitatei spre sciintia si acomodare.

Domniei Sele Domnului *Stanescu* advocatu in Aradu.

Bucuresci 1871. Aprilie.

Domnulu meu!

In anulu acest'a dorescu sa reincepu escursiunea mea artistica de acum 3 ani.

Dlu meu, din punctulu de vedere moralu, artisticu si nationale, credu ca este o santa datoriu de impliuitu, o imperioasa trebuintia pentru desvoltarea intelectuale, infrumsectiarea sentiemintelor, innobilirea cugetarilor, bas'a de progresu, de marire si de taria pentru ori ce natiune, si mai deosebitu pentru unu poporu june ca alu nostru, cu atat'a vietia, cu atat'a sperantia, si cu asia inalta misiune de implinita. Escursiune puramente sciintifica, puramente artistica, cultura si desvoltare nationale, fore neci o preocupare de politica militante, art'a romana pentru toti in genere, pentru romani in parte, si in contr'a nimului: iata credint'a, iata cugetarea mea. — Patroni luminei, ai artelor, ai desvoltarei nationale, cutesu a pune sub auspiciile Dv. incercarea mea.

Nu credu sa am nevoia a vi spune ca asemenea incercare, asemenea sante detorii de implinitu, nu potu ajunge maretulu loru scopu, de catu numai atunci, candu toti, micu si mare, forte si debilu, avutu si neavutu, vomu uni tote fortiele nostre, tote animele nostre, tote aspirarile nostre intr'o hotarire severa si nationale: sustienerea in totu si cu totu pentru totu ce privesce sciint'a, art'a, cultur'a, lumina si desvoltarea romanésca.

De la concursulu Dv., dela imbracisarea Dv. dela solidaritatea cu care veti trata acest'a cestiune, vom vedé deca idea acest'a nationale a gasitu resunetu intre romani, si deca eu meritu onorea de a fi unulu d'in interpretii sei. Teatrulu este Istoria via de cultur'a de marirea si de

adreptulu cu elu, primésca acest'a scire la placut'a li cunoscintia.

Lui *Bendone* in C. — Aseptamu cele promise.

Societati academie „Romana june” in Viena. — Cererea vi se va acorda la timpul seu.

Dlu I. L. in V. D'in „Tand'a si Mand'a” vomu alege ce-va, dar' „Cigari-nigurile” tranise sunt pre triviali; intrebuintésa-le intec pahare. Alta-cumii profeni a priimiuu.

poleirea unei natiuni, poporu fore teatru este poporu fore cultura, fore marire, fore poleire, fore istoria. Lumei care scie ca amu avutu in trecutul nostru si cultura, si marire, si poleire si pagine maretie de istoria, sa li spunemu, sa li probamu, ca avemu astadi si noi pucina arta, multe aspirari de desvoltarea ei, si teatrulu nationalu deositarulu, focalulu, de lumina si de poleire pentru orice poporu.

Iata dlu meu, care este procedarea mea practica: 1.) Incependu de 3-4. Maiu, orasiele pr'in care speru sa trecu sunt: *Brasiovu, Sibiu, Blasiu, Clusiu, Nasaudu, Oradi-a-mare, Aradu, Logosiu, Temisior'a, Pest'a**) si ori-care altu orasiu mi va face onore sa me chiami, seu unde se va senti multumirea si necesitatea ca trebue sa trecu si pe acolo. 2.) Vomu jucá numai *siese reprezentatiuni abonate* in fia-care orasiu, *si cate o reprezentatiune suspendata* pentru *infinitiarea unui teatru peste Carpati.* 3.) Repertoriulu acestoru *siepte reprezentatiuni in totalu* se va compune: d'in piese nationale istorice; piesse nationale de caracteru si de moravuri; si doue piesse traductiuni *Capo d'opera* ale artei si litetaturei Europeene.

Acum, iata ce cutesu a reclamá de la initiati'a Dv. iata cumu credu cu ca me puteti ajutat sa duca la capatu acest'a misiune atatu de grea pe catu este de frumosa si nationale.

1) Instituindu unu comitetu de initiatori, de iubitori de arte, de patroni ai frumosului si ai desvoltarii nationale.

2) Dandu aceste idei, acestui programu alu meu pr'in pressa, prin comunicatiuni, pr'in propaganda tota publicitatea tota resunetulu necesariu, pentru ca sa póta reesi mai stralucita si mai siguru.

3) Angagiarea localului de teatru d'in partea Romaniloru pentru art'a romana, ca sa nu intampinamu pedici si intardieri in aceste siepte reprezentatiuni.

4) Unu abonamentu atatu de tare pre catu este de imperioasa si salutaria incercarea mea. — Abonamentulu nu-lu reclamu ca proba de imbracisare, de sustienere personale, nu-lu reclamu ca necesitate materiale a mea propria, nu! Abonamentulu este necesariu pentru eventualitati, pentru timpuri schimbatorie, pentru inimosa si fratiésca sustienere intr'o colectivitate compacta si continua; este expresiunea via fidela si putinte, este afirmatiunea in fati'a strainiloru, alu romanismului strinsu la unu locu, cu totu si necontentitu ca sa ridice se intarésca si sa sustie *toti cu totii* si cu *tote* focarulu de *arta* si de *poleiri nationale.* — Comitetulu romanu, va pastra banii abonamentului, pona la finele celoru *siepte reprezentatiuni*; si numai atunci mi se va pune la dispozitiune ca sa achitu enormele cheltueli ce atrage dupa sine o asemenea compania.

Personalmente ca romanu si ca artistu reclamu de la Dv. numai concursulu moralu, si acest'a credu ca este interesulu generalu; concursulu materialu ce resulta naturalminte d'intr' unu maretu concursu moralu, ilu reclamu nu pentru mine, nu pentru femeea mea, caci pentru noi, si ca artisti si ca romani este o dulce si santa detoria ce implinim, dar' numai pentru grelele cheltueli ce necesita asemenea escursiune.

Dlu meu, deca impartasiti ca si mine acest'a credintia, deca aspirarile, deca numele meu, deca trecutul meu, vi sunt catu de pucinu cunoscute, catu de pucinu apreciate, o mica garantia pentru viitoru, si deca me credeti demnu si capabilu de acest'a mare si grea incercare: speru ca veti bine voi a me onora cu patronarea, cu graciositatea, cu iubirea Dv. precumu eu am onore a fi devotatulu Dv.

M. PASCALY. m. p.

*) D'in lips'a publicului romanu nu ve svatai a merge si la Pest'a.